REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 91

Jäsentiedote 1/2020

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 91, 1/2020, maaliskuu
Numeron 92 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 1.6.2020 mennessä

Päätoimittaja
Lea Tserni-Puittinen
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi
puh. 050 520 4121
Kylänlahdentie 24, 81810 Jamali

Toimituskunta
Repola-seuran hallitus

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset
Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,
gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 25 e, ainaisjäsenmaksu 200 e, kannatusjäsenmaksu 100 e, perheenjäsenmaksu puolisosta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 e. Vuosijäsenmaksu maksetaan toukokuussa Repolaisessa oleva viitenumero mainiten.
Seuran pankkitili: Op Polvijärvi, FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Repolassa on lunta! Repolalaisen Nadezhda Sedletskayan vunukka, tyttärentytär Даша eli Dasha lähettää talvisia terveisiä lehden lukijoille*

Uusi toimintavuosi alkaa

Tämän vuoden lopulla tulee kuluneeksi 100 vuotta Tarton rauhansopimuksen allekirjoittamisesta ja Karjalan Tasavallan perustamisesta. Vuoden aikana tullaan järjestämään lukuisia tilaisuuksia ja tapahtumia sekä Suomessa että Karjalan Tasavallassa. Myös seuramme suunnitelmiin kuuluu järjestää syksyllä tapahtuma, jossa muistellaan niitä henkilöitä ja tapahtumia, jotka jollakin tavalla koskettavat meitä. Näistä voidaan keskustella myös maaliskuussa pidettävässä seuramme vuosikokouksessa.

Joskus sanottiin, että ymmärtääksemme nykyisiä aikoja ja asioita, on meidän tunnettava myös historiaa ja menneisyyttä. Tämä neuvo on pätevä edelleen. Maantieteelle emme voi mitään, luonto muuttuu hitaasti mutta varmasti. Ihmisten mieli ja ajatukset voivat muuttua aikojen saatossa, näin myös suhtautumisessa vanhoihin tapahtumiin. Repolan alue kuuluu rajaseutuun ja on vain pieni osa koko suurta Venäjän valtiota - pieni, mutta ei merkityksetön. Koko Karjala on saavuttamassa suuren suosion Venäjän matkailussa luontoarvojen ja kulttuurinsa vuoksi. Karjalassa on tehty paljon asioita asutuskeskusten ja taajamien saattamisessa juhlavuoden viettämiseen kauniissa ympäristössä, mutta autioitunut maaseutu näyttää muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta unohtuvan.

Repola-seura on julkaissut kaksi kirjaa, joita on edelleen saatavissa. Vuosikokouksessa myydään molempia teoksia edulliseen yhteishintaan. Kun syksyllä eri tiedotusvälineissä Tarton rauhan 100-vuotishistoria tulee olemaan myös paljon esillä, kannattaa seuran julkaisemat kirjat hankkia jo aikaisemmin ja nostaa niitä esille eri yhteyksissä. Teokset ovat myös oivallinen valmistujaislahja repolaisten sukujen nuorille, ehkäpä niiden avulla viriäisi kiinnostus vaikka elämänuran valintaan. Repola-seura kaipaa myös jäsenikseen ja toimintaan mukaan nuorempaa sukupolvea.

Ville Pänttönen, Repola-seuran puheenjohtaja

Karjalaiset kauppiaat Lieksassa – osa 2

Lieksan kansalaisopiston rehtori FL Asko Saarelainen jatkaa tarinaa karjalaisista kauppiaista Lieksassa. Artikkelin ensimmäinen osa oli Repolaisen edellisessä numerossa 90. Siinä kerrottiin Mauroista ja Dobrinineista. Lieksassa ja Pielisjärvellä vaikutti myös muita itäkarjalaisia kauppamiehiä. Saarelainen on selvittänyt rajan historiaa sekä Repolan ja Pielisjärven yhteisiä vaiheita monessa muussakin tutkimuksessaan ja kirjoittanut aiheista useita artikkeleita. Tämän artikkelin lopussa on hyvä lähdeluettelo aiheeseen.

Mauraset kyläkauppiaina

Merkittävän panoksen lieksalaiseen liike-elämään antoivat Repolan Koropin kylästä kotoisin olleet Mauraset. Ilja ja Pelagia Maurasen kahdestatoista lapsesta kauppiaina toimivat Pekka, Juho, Ville, Viktor ja Valde. Lieksaan siirryttyään perheen isä Ilja toimi kulkukauppiaana ostaen turkiksia ja myyden Kyyrölän saviruukkuja.

Pekka Mauranen (1897–1967) aloitti kauppatoiminnan jo kymmenen vuotiaana setänsä Vasili Mauron palveluksessa. Toisen setänsä Ippo Maurasen liikkeessä hän oli noin kuusi vuotta ja palasi sitten takaisin Kauppayhtiön palvelukseen. Pekka ennätti olla Kauppayhtiöllä 24 vuotta ennen kuin perusti oman vähittäis- ja tukkukauppaa harjoittavan liikkeen Kouta Oy:n Pielisentien varrelle vuonna 1937. Hän johti liikettä 1960-luvulle saakka. Enimmillään Kouta Oy:llä oli yli kymmenen sivuliikettä Lieksan kylissä. Pekka Mauranen toimi aktiivisesti ortodoksisessa seurakunnassa ja oli mukana rukoushuoneen rakentamisessa Lieksaan.

Karjalaiset kauppaperinteet jatkuivat Vuonislahden kaupassa vuoteen 2009 saakka. (Kuva Lieksan Lehden arkisto)

Juho Mauranen (1900–1961) aloitti kauppiasuransa juoksupoikana V. A. Ipatoffin liikkeessä Joensuussa vuosina 1912–1917. Ipatoff oli perustanut kaupan Joensuuhun vuonna 1899. Myöhemmin hän toimi kauppiaana Viipurissa. Ipatoffilla Juho oppi tuntemaan liikkeen asiakkaina olleita laukkukauppiaita.

Uraansa Juho jatkoi Kauppayhtiön palveluksessa Lieksassa, jossa hän toimi eri tehtävissä ja myymälänhoitajana Nurmijärvellä 1920-luvun puolivälissä. Itsenäisenä kauppiaana Juho toimi Lieksan kauppalassa ja 1930-luvulla Kylänlahdessa. Myytyään liikkeensä hän ryhtyi maanviljelijäksi.

Ville Mauranen (1913–1939) toimi kauppiaana Lieksassa kolme vuotta 1930-luvun lopussa.

Viktor Mauranen (1915–2008) sai ensi kosketuksen kaupantekoon 12-vuotiaana helmikuussa 1928, kun hän oli isänsä mukana ostamassa nahkoja Antti Horttanaiselta Tiensuusta. Horttanaiset tarvitsivat kauppa-apulaista ja Viktor sai elämänikäisensä pestin. Ensimmäistä rahdinajoaan Lieksan keskustasta Tiensuun kaupalle hän muisteli: ”Kauppayhtiöllä kuorman tekijät niistivät minulta nenän, nostivat tavarakuorman päälle ja sanoivat, että alahan poika ajella.”

Vuonna 1955 Viktor osti Tiensuun kaupan Antti Horttanaiselta ja jatkoi kaupan pitoa samalla paikalla vuoteen 1977 saakka. Asiakkaina Viktorilla oli noin sata ruokakuntaa.

Viktorin poika, Petäjävedellä asuva turkiskauppias Olli Mauranen, on jatkanut suvun perinteistä ammattia harjoittamalla kiertokauppaa ja käymällä markkinoilla välittäen turkiksia.

Valde Mauranen (1918–1972) työskenteli veljiensä tavoin Kauppayhtiön palveluksessa vuosina 1930–1945. Tämän jälkeen hän oli viisi vuotta Reijonen Oy:n toimitusjohtajana Vuonislahdessa, kunnes perusti kylän keskustaan oman kaupan vuonna 1950. Vuosien kuluessa siitä kehittyi yksi Pielisjärven suurimmista yksityisistä vähittäisliikkeistä. Maurasella oli joitakin vuosia sivuliike Vuonisjärvellä 1950- ja 1960-luvuilla.

Kirjailija Heikki Turunen muistelee lämmöllä kotikylänsä kauppiasta: ”Me rakastimme Valdea, joka oli suuri sankari ja hieno mies.”

– Itsekin pakolaistaustaisena Valde ymmärsi hyvin evakkoja ja asutustilallisia ja auttoi paljon kylän köyhiä, Turunen jatkaa. Hän möi köyhille velaksi ja kun osa veloista jäi maksamatta, Valde kuittasi ne omasta rahapussistaan.

Valde Mauranen oli Turusen mukaan tyypillinen karjalainen – täynnä elämää. Hän oli loistava koomikko, joka esiintyi kylän kaikissa iltamissa ja oli vahva painija, joka koetti voimiaan kylän poikien kanssa. Karjalaisia kauppiasperinteitä jatkoi Vuonislahdessa hänen tyttärensä Riitta miehensä Eero Turusen kanssa vuoteen 2009.

Pekka Riikonen (alun perin Grigorjeff) pystytti Lieksan Pankakoskelle kaupan, joka jatkoi hänen poikansa pyörittämänä aina 1950-luvulle asti. (Kuva Karjalan Sivistysseura).

Kauppias Pekka Riikonen Lieksan Pankakoskelta (Kuva kirjasta Pekka Nevalainen, Kulkukauppiaista kauppaneuvoksiin, SKS, 2016)

Pänttösestä Tunttusiin

Lieksa kiinnosti kauppapaikkana ja Vasili Mauron esimerkkiä seurasivat muut itäkarjalaiset kauppiaat. Repolalainen laukkukauppias Paavo Pänttönen (s. 1876) perusti pienen sekatavarakaupan Lieksaan vuonna 1893. Vuonna 1906 hän muutti perheineen kauppiaaksi Joensuuhun, jolloin Lieksan myymälä lopetetiin.

Lieksan keskustan lisäksi kauppoja perustettiin 1910-luvun taitteessa myös ympäristökyliin. Vuonna 1909 Kuopion lääninhallitus myönsi Kiril Stepanoville oikeuden avata kaupan Kylänlahdessa. Seuraavana vuonna tuli Vuonislahteen kauppiaaksi Ivan Dobrinin ja myöhemmin hänen myymälänsä osti Pekka Melentjeff. Nikitin Dobrinin oli kauppiaana Viekissä vuodesta 1911 alkaen.

Pekka Melentjeff toimi kauppiaana Pankakosken Hangaspurolla vuonna 1916. Hän piti omaa kauppaa vuoteen 1930 saakka ja työskenteli sen jälkeen Kauppayhtiön palveluksessa.

Rukajärven Ontrosenvaarasta kotoisin ollut Mikko Kiirikoff (s. 1898) aloitti kauppa-apulaisena Dobrininin kaupassa vuonna 1909. Vuonna 1914 hän siirtyi Suojärven Varpakylään. Oman sekatavarakaupan Kiirikoff perusti Lieksaan 1920-luvulla ja jatkoi kauppiaana Pielisentien ja Koski-Jaakonkadun risteyksessä 1950-luvulle.

Lentierasta kotoisin ollut Pekka Höttönen (1892–1960) muutti Lieksaan jo nuorena. Vuodesta 1921 alkaen hän työskenteli harjoittelijana ja myyjänä Dobrininin liikkeessä ja myöhemmin O. G. Mikkosen kaupassa. Vuonna 1937 Pekka perusti Pielisentien varrelle oman vaateliikkeen, jonka toimitusjohtajana hän jatkoi kuolemaansa saakka. Pekka Höttönen Oy jatkoi liiketoimintaa 1960-luvun loppuun. Höttösen pojat harjoittivat torikauppaa.

Repolalainen Filip Karmakka (1892–1922) perusti Lieksaan sekatavarakaupan ensimmäisen maailmansodan sytyttyä. Filip oli opiskellut kaupanteon alkeita Pietarissa ja hän toimi kauppiaana kotiseudullaan Repolassa. Karmakka teki jatkuvasti kauppaa repolalaisten laukkukauppiaiden kanssa myös Lieksan vuosinaan. Hän vei Repolaan hevoskuormittain jauhoja ja muita elintarvikkeita ja Suomeen vietäväksi hän osti turkiksia, nahkoja ja riistaa.

Karmakan kauppaliike menestyi hyvin. Tunnetun sanonnan mukaan Karmakan kaupassa tavara vaihtoi omistajaa kuin hevoset Lieksan

Tiensuun kauppias Viktor ”Vikke” Mauranen tunnettiin myös taitavana hevos- ja ravimiehenä (Kuva Jouko Martiskaisen kokoelma)

markkinoilla. Filipin kuoleman jälkeen hänen puolisonsa Maria jatkoi liikettä vielä kahdeksan vuotta. Vuotta 1931 Maria muutti Tohmajärvelle.

Lieksan liike-elämässä 1950-luvulta 1990-luvulle mukana olleiden Tunttusen veljesten Niilon ja Samin sukujuuret ovat Repolassa. Veljesten vanhemmat Pekka ja Katri muuttivat 1920-luvun pakolaisaallossa Lieksaan. Pekka toimi työnjohtajana Veitsiluodon sahalla Kevätniemessä ja Katri piti kutomoa Kuhmonkadun varrella.

Sami aloitti kauppiasuransa Kauppayhtiön toimitusjohtajan Kola Mauron juoksupoikana 1950-luvulla ja työskenteli liikkeen eri osastoilla ja myymälänhoitajana Jamalin myymälässä. Veli Niilo perusti Tapetti ja Väri liikkeen 1960-luvun puolivälissä, johon myös Sami siirtyi. Liike lopetti toimintansa 1970-luvun alussa ja Sami siirtyi myyjäksi Teräkselle. Värikkäänä persoonana tunnettu Niilo ”Popu” Tunttunen toimi yrittäjänä ravintola- ja majoituspalveluita tarjonneessa Vaaralahden Kartanossa 1970- ja 1980-luvulla. Sami perusti oman yrityksen, Myyntikonttori S. Tunttusen, vuonna 1978 ja toimi Honkarakenteen edustajana vuoteen 1994 saakka.

Kukka- ja vihanneskioskin vuonna 1950 Lieksan kirkkotien varressa avannut Leo Jouhkimainen oli myös repolaista sukujuurta. Hänen isänsä Ivana oli syntynyt Roukkulan kylässä. Leo piti vaimonsa Hellin kanssa Jouhkimaisen kukkakauppaa 1980-luvulle, jolloin liike myytiin Varpu ja Veijo Kettuselle. Nykyisin Lieksan Viherkeskus ja hautauspalvelu Oy:n nimellä toimivan liikkeen omistavat Ismo ja Johanna Tynkkynen.

Riion Pekan kauppaperinteet Pankakoskella

”Riion Pekka” – Petri Grigorieff (1840–1909), Karjalan turkis- ja puumarkkinoita hallinnut Repolan suurin kauppias, perusti sekatavarakaupan Nurmekseen vuonna 1906. Poika Pekka (1874–1943) jatkoi isänsä viitoittamaa kauppiasuraa ja siirsi myymälän ensimmäisen maailmansodan jälkeen Pankakosken Hangaspurolle.

Riikosen kangas- ja sekatavarakauppa osti ja myi maataloustuotteita. Pekka vaihtoi sukunimen Riikoseksi. Pekka möi liikkeen 1941 pojalleen Villelle, joka toimi kauppiaana Pankakoskella 1950-luvun alkupuolelle ja sen jälkeen lyhyen aikaa Lieksan keskustassa.

Riion Pekka oli aikansa legenda, jonka vieraanvaraisuudesta pääsivät nauttimaan monet Lieksasta Repolaan matkanneet tutkijat ja taiteentekijät. Kirjailija Juhani Aho kuvasi tunnelmiaan Lusman kylässä Tuulijärven rannalla vuonna 1892:

”Rannalla kohosi komea, punaiseksi maalattu talo (ja valkoiset ikkunalaudat) – aivan niin kuin paras herrastalo Suomessa. Pellolla oli tuulimylly, ja kun lähenimme rantalaituria, josta tie näkyi vievän peltojen läpi pihaan, niin mitä näimme? Höyrypurren!

Me menimme suuren ulkoporstuan kautta pirttiin. Se oli avara ja puhdas, ikkunat suuret, lattiat, pöydät ja penkit maalatut. Pirtin perällä seisoi kookas, mahtavan näköinen mies. Hän otti meidät erinomaisen kohteliaasti ja ystävällisesti vastaan ja vei kohta porstuan toisella puolella olevaan salonkiinsa, joita oli kaksi huonetta, sisustetut keinutuoleilla, sohvilla, tapeeteilla, uutimilla ja kaikilla herrastalossa tavattavilla mukavuuksilla.

Talon isäntä oli nimeltään Peter Grigorjeff eli Riion Pekka, joka on hänen suomalainen nimensä. Hänenlaisiaan hyvinvoipia, tuuheapartaisia, isoäänisiä miehiä tapaa hyvin tiheään Suomen markkinoilla kauppaa tekemässä, ja melkein joka hetki tulee niitä vastaan Pietarin kaduilla tai istuu niitä sen lukemattomissa traktiireissä teetä särpien.”

Lähteet

Kiiskinen Osmo – Sallinen Harri *Pielisjärven historia IV 1865–1920*. Pieksämäki 1991.

Mönkkönen Mauri *Kauppaneuvos Pauli Mauro* (1913–1991). Suomen talouselämän vaikuttajat – verkkojulkaisu.

Palaskari Heikki *Koti Haukkasaaressa*. Helsinki 2015.

Saarelainen Asko *Lieksa idän ja lännen rajamailla. Väestön liikkeitä ja rajakauppaa viiden vuosisadan varrelta. Artikkeli teoksessa Hukan hännän mitalla Rajaseudun historiaa Lieksasta*. Jyväskylä 2004.

Saarelainen Asko *Rajakauppaa metsäteollisuutta ja kulttuurimatkailijoita – Lieksa 1800–1900-lukujen vaihteessa. Esitelmä XIII Pielisen altaan symposiumissa Suomen sota ja sen merkitys Suomelle, erityisesti Karjalalle* Vuonislahden Seurojentalossa 19.9.2008.

Lehdet

Karjalainen 1929, 1930, 1935, 1938, 1939, 1941, 1950, 1960, 1964 ja 1967.

Karjalan Heimo 1947, 1954, 1961, 1967, 1971, 1990, 2001 ja 2009.

Lieksan Lehti 2009.

Viena-Aunus 1941.

Haastattelut

Heikki Turunen 20.9.2019.

Sami ja Aira Tunttunen 14.11.2019.

Sari Korhonen 27.1.2020.

Asko Saarelainen

Lisääkö tieto tuskaa?

Seuramme puheenjohtaja Ville Pänttönen on sitkeästi jatkanut repolalaisen sukunsa tutkimista. Lisää tietoa on tullut esille viime vuoden Repolan ja Petroskoin matkoilla. Tässä artikkelissa on uusimpia tietoja yhden Pänttösten sukuhaaran jäsenistä ja kohtaloista.

Sata vuotta sitten Repola ja sen lähialueet elivät suuressa murroksessa. Kuuluminen Suomen hallinnon alaisuuteen antoi vaihtoehdon elämälle, vaikka olosuhteet elintarvikepulasta kärsivälle Karjalalle olivatkin vaikeat. Tarton rauhansopimuksen allekirjoittaminen lokakuussa 1920 oli monille perheille ja suvuille ”viimeinen niitti” päätöksen tekemiseen siitä, mihin haluaa tulevaisuudessa sitoutua.

Repolassa ja Petroskoissa käynnit antoivat runsaasti uutta tietoa sekä isän että äidin suvuista ja heidän vaiheistaan Karjalassa. Lisäksi eri

Simo Pänttösen perhe: Simo ja Senja sekä pojat Reino ja Oiva vuonna 1938 (kuva Ville Pänttösen kokoelma)

henkilöiden yhteydenotot ja vinkit auttoivat paljon kokonaiskuvan muodostamisessa. Monet uusista tiedoista oli mieltä rauhoittavia, saihan niistä vahvistuksen sille, mitä olin aavistellut tai mistä oli vain vihjailtu. Toisaalta surua tuottavia oli ne tiedot ihmiskohtaloista, joita myös Venäjän Karjalassa on selvitetty tai tutkittu.

Vanha repolalainen suku

Isäni suvun historia on nyt selvitetty katkeamattomana sarjana 1600-luvun alkupuolelle asti. Suvun ”kanta-isä” on **Jemeljan Tusseleff**, joka asettui asumaan Repolaan Omelian kylän kohdalle. Kirjatarina kertoo, että Jemeljan oli sotilasskarkuri, mutta ei ole tietoa missä hän oli palvellut tai mistä hän oli karannut. Jemeljanin poika Kiril (Kirilko) Tusseleff oli myös Repolan alueella, mutta tarkempaa tietoa ei ole.

Panteleimon Kirilinpoika syntyi vuonna 1674, ja hänestä on jo tarkempaakin tietoa. Kerrotaan, että Panteleimon Kirilinpoika muutti Kolvasjärveltä Omeliaan, jonne hän asettui lopullisesti asumaan. Ensimmäisen kerran kirjoihin on myös merkitty sukunimeksi Pänttö, josta sitten tuli suvullemme pitkäaikainen sukunimi. Nimen kirjoituasu on vaihdellut ja vaihtelee hieman maasta, kielestä ja kirjaimista riippuen. Olen tiennyt jo kauan, että Pänttönen-nimi on johdannainen Panteleimon-nimestä.

Omelian kylästä tuli sitten vuosikymmenien myötä ”Pänttösten kylä”. Kun isäni lähti Suomeen vuonna 1922, oli siellä silloin ainakin seitsemän Pänttösten ruokakuntaa, jotka eivät olleet enää aivan läheistä sukua keskenään. Taloja oli molemmin puolin vesistöä. Suomen hallinnon aikaisissa luetteloissa on merkittynä 20 ruokakuntaa, joista kuusi Pänttösten ruokakuntaa, mutta ko. luetteloista puuttuu kokonaan Omelian kylän pohjoispuoliset talot. Tarton rauhan tai sitä edeltävien tapahtumien myötä muutti Suomeen useista perheistä ainakin joku perheenjäsen. Laatimani yhteenvedon mukaan kaikki Suomessa asuvat Pänttösten jälkikasvut ovat Repolan Omelian Pänttösten sukujuurta.

Yhden sukuhaaran vaiheita

Olen selvittänyt eri sukuhaarojen vaiheita vaihtelevalla menestyksellä, tässä eräs niistä. Yhteinen esi-isä, **Ossippa Ivaninpoika**, (s. 1800), pso Anna, heillä pojat Feodor Ossipanpoika (1820-1869) ja Nikon (Nikitin) Ossipanpoika (s. 1822), tyttäret Melania Ossipantytär, (s. 1824) ja Anna Ossipantytär, (s. noin 1835), avioitui myöhemmin Semen Iljanpoika Romanaisen kanssa.

Nikon (Nikitin) Ossipanpoika avioitui Jeudokia Feodorintyttären

kanssa ja heille syntyi pojat Miitrei (Mitrofan) Nikitininpoika (s. 1855), Jestafei (Jevtihei) Nikitininpoika (1866 -1918), Ivan Nikitininpoika (s. 1875) ja Timofei Nikitininpoika, syntymävuosi ei tiedossa. Jestafei Nikitinin (Nikonin)poika avioitui Anna Vasilintytär Homasen kanssa ja he saivat kolme lasta, poika Nikitin (s. 2.4.1901 Repolassa), tytär Eudokia (s. 1904) ja poika Luka (s. 1908).

Miitrei Nikitininpoika avioitui ikäisensä Anna Vasilintytär Filippovin kanssa ja he saivat aikaan suurperheen, jonka vaiheita on jo pystytty selvittämään melko tarkoin. Pojista yksi, Ivan Miitreinpoika, avioitui Anastasia Leonteintytär Levoskinin (s.1888) kanssa ja heillä oli kaksi poikaa, Timofei (s. 1908) ja Feodor (s. 1910). Ivan perheineen muutti Suomeen, jossa asettui asumaan Viljakkalaan. Nimet suomalaistettiin: isä oli Juho ja pojat Timo ja Heikki. Heikin jälkikasvua lienee edelleen Tampereen lähistöllä.

Muita Miitrein lapsia oli **Mihail (Mikael) Miitreinpoika** (s. 1888 Repolassa), joka avioitui Tatjana Trofinintytät Agapovan kanssa, heidän lapsiaan olivat Iro (s. 1915) ja Maria (s. 1919). Tämä perhe oli ja asui Repolassa. Palaga Miitreintytär muutti Muujärvelle. Maria Miitreintytär (1891-1973) Prokkijeva, aik. Kakkojev, sai ensimmäisen miehensä kanssa kaksi lasta, Tatjanan ja Timon, joka kuoli vaikeina vuosina 1940. Tatjanan tytär **Valentina Sidorova** (s.1936) toimi Repolassa farmaseuttina ja elää yksinään omakotitalossa Lieksajärven rannalla. Vasili Miitreinpoika (s. 1897) asui ainakin 1932 perheineen Omeliassa. Iro Miitreintytärestä ei ole tietoja. Andrei (Antti) Miitreinpoika karkotettiin vainovuosina leirille Siperiaan, selvisi hengissä ja kuoli 1976.

Simo (Simana, Semen) Miitreinpoika Pänttönen (1905-1950) syntyi Repolassa, kävi opettajaseminaarin, toimi viimeksi opettajana ja kuoli Vuokkiniemellä. Simo avioitui Jyvälahdessa syntyneen Senja Teppanantytär Karhun kanssa. Heillä oli kaksi poikaa, Reino (1933 – 1990) ja Oiva (1935 – 2016). Simo osallistui myös sotatoimiin, siellä hän ”menetti mahansa” huonon ja vähäisen ruuan seurauksena ja sairasteli koko loppuelämänsä ajan. Oiva kertoi, että sodan loputtua perhe oli jonkin aikaa sijoitettuna Pitkärantaan, josta hän muisti pelloilla olevan korjaamattoman vilja- ja perunasadon. Pian perhe kuitenkin siirrettiin Vuokkiniemelle. Nuoruudessa Reino ja Oiva työskenteli kaivoksilla, mutta terveydellisistä syistä Oiva kertoi halunneensa muihin töihin. Eläkepäivillään Oiva teki hyvän suomen kielen taidon ansiosta jonkin verran tulkkaustöitä mm. suomalaisille työporukoille. Kielitaitoaan Oiva ylläpiti mm. lukemalla suomenkielistä kirjallisuutta. Oiva teki myös melko laajaa sukuselvitystyötä, jota minäkin olen voinut osittain hyödyntää.

Selvitystyö jatkuu

Sukuhaarojen selvittäminen on mielenkiintoinen ja samalla hyvin haasteellinen harrastus. Hyvin kirjattu ja jopa yksityiskohtaista tietoa sisältävä on Bukolai Pänttösen sukuhaara. Sieltä löytyy monia Joensuussa ja jopa koko maassa tunnettuja henkilöitä. Ongelmia tuottaa edelleen suvun naispuolisten henkilöiden vaiheiden selvittäminen, sukunimi häviää ja tilalle tulee isännimikäytäntö. Myös kirjoihin merkittyjen nimien kirjoitusasujen monimuotoisuus on ongelma, johtuuko se kirjaajan vai ilmoittajan mielihalusta. Arkistojen käyttö on myös joskus ongelmallista sekä Suomessa että Karjalassa.

Ville Pänttönen

Seuramme hallitus kokoontui helmikuun alussa valmistelemaan vuosikokousta. Kuvassa Ville Pänttönen, Valentina Afanassieva, Jorma Turunen ja Lea Tajakka. Kuvan otti sihteeri Lea Tserni-Puittinen.

Repola-seura ry:n toimintakertomus toimintakaudelta 1.3.2019-29.2.2020

Yleistä

Repola-seuran 34. toimintakausi oli edellisvuodesta poikkeavaa. Kirjamyyntiä tehtiin hyvin vähän. Kirjoja on edelleen varastossa, samoin kuin aikaisemmin julkaistua Aunuksen Repola kirjaakin.

Vuosikokous pidettiin Joensuussa 30.3.2019, läsnä oli 10 yhdistyksen jäsentä .

Yhdistyksen jäsenmäärä on pysynyt lähes ennallaan, joitakin kuolleita jäseniä on poistunut rekistereistä. Uusia ainaisjäseniä vuoden aikana saatiin yksi.

Hallitus

Repola-seuran hallituksena toimi Ville Pänttönen (pj), jäseninä Valentina Afanassieva, Antti Pottonen (varapj), Asko Saarelainen, Jorma Turunen, Lea Tajakka ja Lea Tserni-Puittinen (sihteeri). Hallituksen ulkopuolisena jäsensihteerinä on toiminut Päivi Kiiskinen.

Julkaisutoiminta

Repolainen-lehti ilmestyi vuoden aikana neljä kertaa, painos oli 225 kpl/numero. Lehti on postitettu jäsenlehtenä sekä lisäksi yhteistyökumppaneille Repolassa ja Suomessa. Tavoitteena oli, että jäsenmaksutuloilla katetaan Repolaisen painatus- ja postituskulut. Seuran julkaisemia kirjoja on edelleen saatavissa.

Muu toiminta

Heinäkuussa järjestettiin Repolan matka, mukana oli kaikkiaan 11 henkilöä kuljettaja mukaan lukien. Ensikertalaisia kävijöistä oli kuusi. Yksityishenkilöt ovat matkailleet edelleen Repolassa ja heille on .välitetty tietoa mm majoituksesta.

Seuran edustajat ovat olleet mukana Joensuussa järjestetyissä tapahtumissa, mm Rukajärven ystävien tilaisuudessa elokuussa.

Talous

Seuran talous on pysynyt tyydyttävänä, johtuen hyvästä jäsenmaksujen maksutasosta. Kustannuspaineita oli edelleen Repolaisen postituskulujen nousun johdosta.Tulos oli 353,48 euroa ylijäämäinen ja oma pääoma on 7.457,28 euroa (v. 2018 7.103,78 euroa). Jäsenmaksu oli vuosijäseniltä 25,00 euroa, ainaisjäsenmaksu 200,00 euroa.

Repola-seura r.y.

Tuloslaskelma 1.1.2019 - 31.12.2019			2018	
Varsinainen toiminta				
Vuosijäsenmaksut	2 775,00		2 154,00	
Ainaisjäsenmaksut	200,00		-00	
Tukimaksut jäseniltä	100,00		100,00	
Jäsen- ja tukimaksut yht.		3 075,00		2 254,00
Kirjanmyyntitulot	380,00		3 990,00	
Kirjojen postitusmaksut	27,00		4,83	
Jäsenlehden painatus	-1 540,00		-1 557,50	
Jäsenlehden postitus	-1 321,85		-1 194,68	
Jäsenlehden kulut yht,		-2 861,85		-2 752,18
Kokouskulut	-76,57		-235,00	
Matkatuotot	1 700,00		-00	
Matkakulut	-1 544,00		-00	
Matkatuotot		156,00		-00
Pankkikulut	-51,20		-76,84	
Korkotuotot	-00		1,91	
Muut kulut	-94,90		-87,75	
Varaston arvon muutos	-200,00		-2 700,00	
Tilikauden tulos	**353,48**		**398,97**	

Tase 31.12.2019		2018
Vastaavaa		
Pankkitili Polvijärven Op	6 657,26	6 103,78
Vaihto-omaisuus	800,00	1 000,00
Yhteensä	**7 457,26**	**7 103,78**
Vastattavaa		
Vieras pääoma		
Siirtovelat	-00	-00
Oma pääoma 1.1.	7 103,78	6 704,81
Tilikauden tulos	353,48	398,97
Oma pääoma 31.12.	**7 457,26**	**7 103,78**
Yhteensä	**7 457,26**	**7 103,78**

Карельские торговцы в Лиексе

Уже во времена автономии многие купцы из Карелии открыли свои лавки в Лиексе. В развитии местной торговли их роль значительна. Общительные, веселые, они принимали активное участие в общественной жизни, в различных организациях, в православном приходе.

ТОРГОВЫЙ ДОМ МАУРО. Наиболее известным был Василий Мауроеф, с 1919 г. Мауро.

Он открыл маленькую лавку в 1892 г. Торговля шла успешно, и в 1919 г. было основано АО «Лиексан кауппа». После сложных перепетий он получил гражданство Финляндии в 1920-годы. Семейное предприятие успешно торговало до 1980 г., затем перешло в собственность оптового АО. После смерти Василия члены семьи продолжили работу. Братьям Николаю и Паули присвоили почетное звание торгового советника.

ДОБРЫНИН - РОТКО. Иван Добрынин (позже Тарма), р.1883, открыл магазин в Лиексе в 1903 г. Добрынины родом из северной Карелии, из Аконлахти. Коробейники из Карелии привозили Ивану меха, дичь, которые он затем продавал в Хельсинки и в Петербург, а из его магазина брали на продажу украшения, галантерею, муку. Во время войны торговля шла плохо, и Иван переехал в Йоэнсуу, где открыл магазин по продаже одежды. В Лиексе был и магазин его двоюродного брата Василия (с 1930-х годов Ротко), его наследники были предпринимателями до 2008 г.

ТОРГОВЦЫ МАУРАНЕНЫ. Значительный вклад в экономику Лиексы внесли Мауранены из Короппи. Из 12 детей Ильи и Пелагеи пятеро стали заниматься торговлей. Пекка начал уже в 10 лет помогать в магазине своего дяди Василия. В Торговом доме Мауро он проработал 24 года, затем основал свою оптовую фирму АО Коута. Юхо Мауранен начал посыльным в магазине Ипатова в Йоэнсуу, затем работал в Торговом доме Мауро, прежде чем открыл собственное дело. Вилле Мауранен был торговцем в Лиексе в течение 3 лет в конце 1930-х годов. В 12 лет начал трудовую деятельность и Виктор Мауранен. Он ездил с отцом закупать шкуры у Антти Хорттанайнена.Тому нужен был помощник, и он взял мальчика на работу. Виктор вспоминал, как работники погрузили товар, вытерли ему нос, подняли наверх и сказали: «Вперед, парень!». В 1955 г. он выкупил магазин у Хорттанайнена и торговал до

1977 г. Семейную традицию продолжил его сын Олли, живущий в Петэявеси.

Валде Мауранен тоже начал работу у Мауро, а свой магазин открыл в Вуонислахти в 1950 г.

С теплотой вспоминает его писатель Хейкки Турунен: «У нас все в деревне любили Валде, он был нашим героем. Он понимал эвакуированных, бедным продавал в кредит и прощал тех, кто не мог выплатить долг».Турунен говорит, что Валде был типичный карел, жизнелюб, юморист, выступал на вечеринках. Семейный бизнес продолжали до 2009 г. его дочь Рийтта и зять Ээро Турунен.

ОТ ПЯНТТОНЕНЫХ ДО ТУНТУЕВЫХ. Коробейник из Ребол Пааво Пянттонен открыл маленький магазин в Лиексе в 1893 г., а в 1906 г. переехал в Йоэнсуу. Магазины карельских купцов были и в окрестностях Лиексы, в Кюлянлахти, Вуонислахти, Виекки. Пекка Мелентьев торговал до 1930 г., Микко Кириков до 1950-х годов, Пекка Хеттенен, родом из Лендер, до 1960-х годов. Филипп Кармакка из Ребол открыл в Лиексе магазин в годы первой мировой. Он учился торговому делу в Петербурге, у него был магазин уже в Реболах.

До 1990-х годов торговали и братья Тунтуевы, Нийло и Сами. Их родители были беженцами из Ребол. В 1950 г. открыл цветочный магазин Лео Йоухкимайнен, его отец был из Роуккулы.

ГРИГОРЬЕВЫ В ПАНКАКОСКИ. Самый известный ребольский купец «Рийон Пекка» - Петри Григорьев открыл магазин в Нурмесе в 1906 г. Его наследники торговали до 1950-х годов. Он был легендарной личностью. Писатель Юхани Ахо вспоминал поездку в Лужму в 1892: «На берегу озера красовался роскошный дом, виднелась ветряная мельница, а у причала — пароход! Нас встречал сам гостеприимный хозяин. Таких статных, бородатых мужиков я часто видел на ярмарках в Финляндии и в чайных Петербурга».

Аско Саарелайнен

(Начало статьи опубликовано в предыдущем номере)

Не знать тяжело, но и знать нелегко

Сто лет назад в Реболах были трудные времена перелома. Тартусский мир 1920 г. был «последней каплей», надо было принимать решение,

как и где строить свое будущее. И в Реболах, и в Петрозаводске мне удалось найти сведения о родственниках по отцовской и материнской линии. Многое было, как мы и предполагали, но были и грустные сведения о тяжелых судьбах некоторых родственников.

Родовая история отца известна нам теперь с 1600-годов. Прародителем считается Емельян Тусселев, поселившийся в Емельяновке. Его внук Пантелеймон переехал в Емельяновку из Колвасозера. От его имени пошла и наша фамилия Пянттонен. Отец переехал в Финляндию в 1922 г. К тому времени в Емельяновке было семь домов с этой фамилией, и не всегда они были близкими родственниками. По моим данным, все живущие в Финляндии Пянттонены родом из Емельяновки.

Возьмем для примера одно из ответвлений. Один из предков Осип, р.1800. Начиная с его внука Митрофана, р.1855, было уже легче проследить историю семьи. Сын Митрофана Иван переехал с семьей в Финляндию, и его потомки, видимо, проживают где-то в районе Тампере. Сын Митрофана Михаил женился на Татьяне Агаповой, и семья жила в Реболах. Дочь Пелагея переехала в Муезерку. Дочь Мария умерда в 1973 г., а ее внучка Валентина Сидорова, р.1936, работала фармацевтом в Реболах и сейчас живет там. Сын Митрофана Андрей был выслан в Сибирь, но выжил, вернулся из лагеря, умер в 1976 г.

Сын Митрофана Семен родился в Реболах, работал учителем, умер в Вокнаволоке. Он женился на Ксении Карху, у них было два сына, Рейно (1933 - 1990) и Ойва (1935 - 2016).

Семен был на войне, вернулся с подорванным здоровьем. Семью сначала поселили в Питкяранте, затем отправили в Вокнаволок. Ойва жил в Петрозаводске, он хорошо владел финским языком и будучи на пенсии часто был переводчиком финских групп. Его интересовала история семьи, и от него я получил много полезных сведений.

Изучать историю семей интересно, но и сложно. Много информации собрано, напр., про семью Буколая Пянттонена.Труднее всего проследить судьбы женщин, так фамилии могли измениться. Написание фамилий в различных источниках может отличаться. Да и использование архивов и в России, и в Финляндии бывает сложным. Но работа продолжается.

Вилле Пянттонен

Фото: Семен и Ксения Пянттонены с сыновьями Рейно и Ойва (1938 г.)

REPOLA-SEURA R.Y.

Hallitus 1.3.2019 – 28.2.2020

Ville Pänttönen, *puheenjohtaja, taloudenhoitaja,*
gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*,
gsm 050 5204121
Kyläntahdentie 24, 81810 JAMALI
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
valentina.afanassieva@elisanet.fi

Asko Saarelainen, gsm 040 104 4111
Korholantie 1, 81720 Lieksa
asko.saarelainen@lieksa.fi

Antti Pottonen
pottonen@gmail.com

Lea Tajakka
lealiinu@gmail.com

Jorma Turunen, gsm 050 044 5444
Lohenevä 1 b, 02170 Espoo
jorma.t.turunen@gmail.com

Hallituksen ulkopuolinen jäsensihteeri
Päivi Kiiskinen, gsm 050 511 6580
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Tervetuloa VUOSIKOKOUKSEEN Joensuuhun lauantaina 28.3. klo 13

Paikka: Joensuun ortodoksinen seurakuntatalo (pieni kokoushuone, osoite on Kirkkokatu 32).

Ohjelmassa emeritusprofessori Pertti Rannikon esitelmä ”Repolan ja luovutetun Karjalan kylien kehityseroja luovutuksen jälkeen”.

Varsinainen kokous klo 14. Esillä on sääntöjen 10. pykälän mukaiset asiat. Kahvitarjoilu.

Vuosikokouksessa kirjatarjous: *Aunuksen Repola* (2001) ja *Repola - Elämää ja ihmisiä kahdella puolella rajaa* (2017) YHTEISHINTAAN 25 €

Jäsenmaksun maksaminen

Hallitus ehdottaa vuosikokouksen päätettäväksi jäsenmaksujen pitämistä ennallaan. Vuosijäseniltä maksu on 25,00 euroa ja ainaisjäsenyys 200,00 euroa.

Jäsenmaksu maksetaan viimeistään toukokuussa viitenumero mainiten seuran tilille.

Pankkitili: Op Polvijärvi, FI05 5354 0420 0466 26.

Viitenumero on yllä olevassa osoitetarrassa.